

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Central) V. Stratan
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

Î N C H E I E R E

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului,
judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest",

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" împotriva Întreprinderii de Stat "Moldatsa" cu privire la încasarea dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La 22 decembrie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat "Moldatsa" cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" a menționat că în perioada 29 mai 2015-31 august 2016, Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" a prestat Întreprinderii de Stat "Moldatsa" servicii pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău.

Pentru serviciile acordate, au fost înaintate facturile pentru livrarea energiei electrice: factura EUG000118782 din 30 iunie 2015 în sumă de 196 936,08 lei; factura EUG000178655 din 31 iulie 2015 în sumă de 203 849,33 lei; factura EUG000305158 din 30 septembrie 2015 în sumă de 238 527,12 lei; factura EUG000361331 din 29 octombrie 2015 în sumă 202 078,56 lei; factura EUG000431786 din 30 noiembrie 2015 în sumă de 152 361,26 lei; factura EUG000518120 din 31 decembrie 2015 în sumă de 302 915,34 lei; factura EUG000574599 din 29 ianuarie 2016 în sumă de 297 602,46 lei; factura EUG000650124 din 29 februarie 2016 în sumă de 291 633,84 lei;

factura EUG000739948 din 31 martie 2016 în sumă 319 118,40 lei; factura EUG000821755 din 29 aprilie 2016 în sumă 201 386,59 lei; factura EUG000897651 din 31 mai 2016 în sumă 210 555,65 lei; factura EUG000978164 din 30 iunie 2015 în sumă 238 106,16 lei; factura EUH000058957 din 29 iulie 2016 în sumă 233 111,86 lei; factura FA3909612 din 31 august 2015 în sumă de 263 922,66 lei; factura FA4365462 din 09 noiembrie 2015 în sumă de 97 333,68 lei, care la 07 septembrie 2016 au fost achitate de către pârât, astfel a recunoscut datoria pentru energia electrică.

De asemenea, a relatat că potrivit prevederilor contractului nr. 156/2014-SC încheiat cu Întreprinderea de Stat "Moldatsa" la 01 ianuarie 2014, Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" s-a obligat să acorde pârâtului servicii comunale pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău, astfel, pentru serviciile comunale prestate, au fost înaintate următoarele facturi: EUG000362900 din 30 octombrie 2015 în sumă de 1 657,50 lei; factura FA4365357 din 31 octombrie 2015 în sumă de 36,56 lei; factura EUG000431259 din 30 noiembrie 2015 în sumă de 1 657,50 lei; factura FA4365624 din 31 octombrie 2015 în sumă de 1 427,09 lei; factura FA4588156 din 29 ianuarie 2016 în sumă de 1 559,03 lei; factura FA4588641 din 29 februarie 2016 în sumă de 1 304,41 lei; factura FA4588715 din 31 martie 2016 în sumă de 1 280,10 lei; factura EUG000820971 din 29 aprilie 2016 în sumă de 939,04 lei; factura EUG000821000 din 29 aprilie 2016 în sumă de 1 657,50 lei; factura EUG000897700 din 31 mai 2016 în sumă de 932,65 lei; factura EUG000897725 din 31 mai 2016 în sumă de 1 657,50 lei; factura EUG000976720 din 30 iunie 2016 în sumă de 945,42 lei; Factura EUG000976729 din 30 iunie 2016 în sumă de 1 657,50 lei; factura EUH000059171 din 29 iulie 2016 în sumă de 1 919,57 lei; factura EUH000059350 din 29 iulie 2016 în sumă de 1 657,50 lei; factura EUH000134432 din 26 august 2016 în sumă de 1 657,50 lei; factura EUH000134434 din 26 august 2016 în sumă de 1 134,42 lei, care au fost achitate la 07 septembrie 2016 de pârât, fapt prin ce a recunoscut datoria pentru serviciile comunale.

Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" susține că a acordat Întreprinderii de Stat "Moldatsa" servicii de eliberare a permiselor speciale și servicii de eliberarea a permiselor auto pentru accesul la suprafața de lucru a Aeroportului Internațional Chișinău.

Totodată, afirmă că pentru serviciile de eliberare a permiselor speciale, în adresa Întreprinderii de Stat "Moldatsa" au fost înaintate facturile pentru eliberarea Permiselor speciale și permiselor auto: factura FA3909838 din 31 octombrie 2015 în sumă de 2 416,54 lei; factura FA3909905 din 30 noiembrie 2015 în sumă de 4 028,99 lei; factura FA4588522 din 30 aprilie 2016 în sumă de 273,13 lei; factura FA4588576 din 31 mai 2016 în sumă de 1 949,35 lei; factura FA4826045 din 30 iunie 2016 în sumă de 1 342,06 lei; factura FA4826113 din 31 iulie 2016 în sumă de 7 316,16 lei, care au fost achitate 07 septembrie 2016 de către Întreprinderea de Stat "Moldatsa", prin ce și-a recunoscut datoria pentru eliberarea permiselor integral.

Relevă că a acordat Întreprinderii de Stat "Moldatsa" serviciile auto, fiind înaintate facturile respective și anume: factura FA3235171 din 04 septembrie 2015 în sumă de 749,40 lei; factura FA4588556 din 11 mai 2016 în sumă de 713,28 lei;

care au fost achitate la 07 septembrie 2016, prin ce și-a recunoscut datoria pentru servicii auto.

La fel, menționează că a acordat Întreprinderii de Stat "Moldatsa" servicii de instruire în domeniul securității aeronautice.

Astfel, pentru serviciile acordate, în adresa pârâtului au fost înaintate conturile și facturile pentru prestarea serviciilor de instruire în domeniul securității aeronautice: factura FA39099856 din 31 octombrie 2015 în sumă de 993,60 lei; factura FA3909894 din 30 noiembrie 2015 în sumă de 331,20 lei; factura FA4588569 din 31 mai 2016 în sumă de 5 630,40 lei; factura FA4826016 din 30 iunie 2016 în sumă de 1 324,80 lei; factura FA4826079 din 31 iulie 2016 în sumă de 1 987,20 lei, care la 07 septembrie 2016 au fost achitate de către pârât, astfel ultimul a recunoscut datoria pentru instruirea în domeniul securității aeronautice.

Totodată, pentru prestarea serviciilor de testare a șoferilor, în adresa pârâtului au fost înaintate conturile și facturile respective și anume: factura FA3909875 din 31 octombrie 2015 în sumă de 9 975 lei; factura FA4588546 din 30 aprilie 2016 în sumă de 10 450 lei, care la 07 septembrie 2016 au fost achitate de pârât, fapt prin ce a recunoscut datoria.

De asemenea, a menționat că Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" a acordat Întreprinderii de Stat "Moldatsa" servicii medicale, fiindu-i înaintate în acest sens facturi fiscale și anume: factura WI4623224 din 30 septembrie 2015 în sumă de 242 lei; factura WI6647162 din 31 octombrie 2015 în sumă de 308 lei; factura WI6647182 din 30 noiembrie 2015 în sumă de 198 lei; factura WI6647365 din 31 mai 2016 în sumă de 748 lei; Act nr.00001366 din 30 iunie 2016 în sumă de 209 lei; factura WI8488815 din 31 iulie 2016 în sumă de 264 lei, acestea fiind achitate la 07 septembrie 2016, prin ce și-a recunoscut datoria pentru servicii medicale.

Susține cu toate că pârâtul la 07 septembrie 2016 a achitat integral datoria debitoare de bază în sumă de 3 730 658,30 lei, solicitarea privind achitarea dobânzii de întârziere în sumă de 517 831,28 lei nu a fost executată.

Astfel, în scopul încasării dobânzii de întârziere, la 11 noiembrie 2015, 25 februarie 2016, 23 martie 2016, 19 mai 2016, 06 septembrie 2016, 30 septembrie 2016, în adresa pârâtului au fost expediate reclamațiile care au fost recepționate de acesta.

Totodată, la 06 septembrie 2016, în adresa pârâtului a fost expediată cererea prealabilă care la fel a fost recepționată de pârât la 08 septembrie 2016, respectiv acesta are obligația de a achita dobânda de întârziere pentru perioada 08 iulie 2015-06 septembrie 2016, calculată în baza Actului nr.00000056 din 06 septembrie 2016 în sumă de 517 831,28 lei.

Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" solicită încasarea de la Întreprinderea de Stat "Moldatsa" a dobânzii de întârziere în sumă de 517 831,28 lei și taxa de stat în sumă de 15 534, 94 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 mai 2017, acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că din anul 2013 Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" acordă

Întreprinderii de Stat "Moldatsa" servicii de livrare a energiei electrice, de eliberare a permiselor speciale, a permiselor auto pentru accesul pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău, serviciile auto, serviciile de instruire în domeniul securității aeronautice.

De asemenea, prima instanță a reținut că serviciile comunale și serviciile de asistență medicală au fost acordate în baza contractului nr. 156/14-SC cu privire la acordarea serviciilor comunale și a contractului nr. 61/14-med cu privire la acordarea serviciilor de asistență medicală în punctul medical al Aerogării, care au fost încheiate la 01 ianuarie 2014, acțiunea lor fiind prelungită prin acorduri adiționale.

La fel, prima instanță a conchis că din luna aprilie 2015, Întreprinderea de Stat "Moldatsa" a început să se confrunte cu probleme de ordin financiar, fiind admise restanțe la plata serviciilor prestate de Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" în sumă de 3 730 658,30 lei din motivul blocării mijloacelor financiare ale întreprinderii pe contul EUROCONTROL în rezultatul aplicării Titlului executoriu de către Tribunalul de la Bruxelles, emis în baza hotărârii instanței de judecată de la Paris pe cazul "Komstroy vs Republica Moldova" cu scopul achitării datoriilor Republicii Moldova către firma ucraineană "Komstroy", succesor de drept al companiei ucrainene "Energoalians".

Astfel prima instanță a concluzionat că la 02 august 2016 a fost ridicat sechestrul de pe mijloacele financiare ale întreprinderii, iar odată cu parvenirea mijloacelor financiare în contul Întreprinderii de Stat "Moldatsa", la 07 septembrie 2016 suma restantă în mărime de 3 730 658,30 lei a fost transferată la contul Societății cu Răspundere Limitată "Avia Invest".

Deci, prima instanță a concluzionat că vina pentru datoriile formate către Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" nu-i poate fi imputată Întreprinderii de Stat "Moldatsa".

În ceea ce privește dobânda de întârziere, prima instanță a concluzionat că aceasta nu-i poate fi imputată părâtului, deoarece lipsește culpa debitorului, acesta exprimând intenția prin scrisorile de răspuns de a achita datoriile imediat și integral după deblocarea mijloacelor financiare pe contul EUROCONTROL, solicitând anularea și necalcularea dobânzilor de întârziere.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 mai 2017.

La 23 februarie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă. Totodată, a solicitat încasarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 12 074 lei.

Recurentul Societatea cu Răspundere Limitată "Avia Invest" în motivarea recursului a menționat că instanța de apel nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății, precum și circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost stabilite și elucidate pe deplin.

Susține că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au luat în considerație și nu s-au expus asupra faptei și probelor prezentate de recurent precum că în

baza Hotărârii Guvernului nr. 848 din 07 decembrie 2015 ”Cu privire la eliberarea de plată a penalităților și autorizarea unui împrumut de la Autoritatea Aeronautică Civilă către Întreprinderea de Stat ”Moldatsa” în scopul acoperirii cheltuielilor aferente furnizării și menținerii în condiții de siguranță a serviciilor de navigație aeriană în Republica Moldova, s-a autorizat acordarea de către Autoritatea Aeronautică Civilă pentru Întreprinderea de Stat ”Moldatsa” a unui împrumut de pînă la 35 milioane lei în patru tranșe lunare, dintre care 20 milioane de lei în anul 2015, iar 15 milioane pînă la data de 01 septembrie 2016.

Astfel, consideră neîntemeiate afirmațiile instanțelor de judecată precum că dobânda de întârziere nu-i poate fi imputată intimatului, din motiv că lipsește culpa acestuia în acumularea datoriilor ca urmare a blocării mijloacelor financiare ale întreprinderii pe contul EUROCONTROL, deoarece deja la sfârșitul anului 2015 Întreprinderea de Stat ”Moldatsa” dispunea de surse financiare suficiente pentru acoperirea datoriilor sale.

La fel, relatează că instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că împrumutul a fost acordat în scopul acoperirii cheltuielilor aferente furnizării și menținerii în condiții de siguranță a serviciilor de navigație aeriană în Republica Moldova, inclusiv și pentru acoperirea cheltuielilor aferente furnizării serviciilor prestate de recurent.

Prin referința depusă la 17 aprilie 2018, Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „Moldasta” a indicat că recurentul nu a invocat nici o circumstanță de fapt și de drept care nu ar fi fost supusă examinării de către instanța de fond sau apel. Temeiurile recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 23 noiembrie 2017, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 23 februarie 2018, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității

recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată ”Avia Invest”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată ”Avia Invest”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Ala Cobăneanu

judecători

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari